

העברת אוכלוסיה ערבית

מוצע להעביר את השבטים הערביים המתגוררים במקומות שונים באזור ממסל העמק והגליל המזרחי לכפרים שנבחרו מיושבים בחלקם, במטרה לפנות את השטחים התפוסים על ידם בקרבת מקומות ישוב יהודיים וכבושים ראשיים.

להלן רשימה של האוכלוסיות שיש להעבירן:

147	ערב אל סעודה
394	ערב אל סביח (שיבלי)
103	ערב אל ג' אואמים
125	ערב אל הג' גרה
111	ערב אל ג' ריפאת
161	ערב אל מזריב
45	ערב אל היב
	אולאד עבדול חלים
49	(מנשיה זבדה)
41	ערב אל סעודה
209	ערב אל קעכיה
195	ערב אל כולף
68	ערב דעדייה (משאייק)
43	ערב זכיידאת
311	ערב זכיידאת (משהוריה)
395	צפורי
400	עילבון
61	פרדיה
200	כפר עינן

סה"כ

מוצע להעביר את כל השבטים בהתאם להכניית דלהלן, מחוץ לערב אל סביח (חמולת השיבלי) שמונים כ-394 נפשות, ערבים אלה יושבים צפוניית מזרחית להר תבור במרחק מה מהכניש הראשי והיות ואין מקום לאכסונם בכפרים הערביים המיושבים לגמרי או בחלקם והיות ואין כפר נטוש מתאים שאפשר יהיה להעבירם אליו מבלי לפגוע בתכניות ההתיישבות או בקו הכסחון אפשר להשאירם לעת עתה במקומם.

נוסף לשבטים יש להעביר מיד את אנשי צפורי היות ומספר התושבים בכפר זה הולך ופצל מיום ליום להניח שאם הכפר לא יפונה לגמרי מספר האוכלוסיה יגדל להבא בהרבה ונעמוד בפני עובדה קיימת של ישוב גדול בכפר.

בקר עם ההעברות יש לציין שנלקחה בחשבון העובדה שהשבטים שהעברתם מוצעת לספרעם יוכלו להמשיך בעבוד אדמותיהם לאחר העברתם היות ואדמות אלה הן בתוך גבולות אדמות הכפר. יתר השבטים ואנשי צפורי שהעברתם מוצעת לעילוף ורבוריה יוכלו גם כן לעבד את האדמות הנטושות בכפרים אלה בכדי שלא יצטרכו להיהפך למעמסה על אוצר המדינה.

נוסף לנ"ל קיימת שאלת העברת ואכסון הפליטים שבאזור ממסל זה. בנדון זה ראה להלן את הסקירה בענין פליטים.

הצעות ההעברה

השם	מקום מושבם	מספר	הצעת ההעברה
<u>שפרעם</u>			
ערב אל חג גרה	כרבת אל מושריפה	125	בשפרעם היו לפני התחלת המלחמה כ- 5000 נפש במספר נרשמו 3400 נפשות וביניהם בערך 350 פליטים. מזמן המסקד הגיעו לכפר כ-600 נפשות נוספות ומספר האוכלוסיה כיום הוא כ- 4000 נפש בטו"כ לעומת 5000 שהיו לפני המלחמה. במקום זה אפשר להכניס כאלף נפש. מוצע להעביר לשפרעם את השבטים המתגוררים בחלק המערבי של ממסל העמק והגליל המזרחי.
ערב אל קעביה	וואד מלק, ראס אל עין	209	
ערב אל כולף	אום רשיר	195	
ערב אל סעדיה	וואדי שפיר	68	
ערב אל זביראה	ביהימה ומשהוריה	354	
		951	

השם	מקום	מספר	הצעת העברה
<u>עילוט</u>			
ערב אל ג'ריפאת	ווערת אל קנדרל	111	בכפר זה היו ביום המסקד 188 תושבים שגרו ב-62 בתים שכללו 125 חדרים ונוסף לזה היו 109 בתים ריקים שכללו 340 חדרים. ביום 1.11.47 נרשמו בכפר זה 916 נפשות במחלקת המזונות של ממשלת המנדט. בגנאים אלה אפשר לשכן בכפר זה כשבע מאות וחמשים נפש ומוצע להעביר למקום זה את השבטים הנקובים בצד ימין.
ערב אל מזאריב	צפונה לשמרון	161	
ערב אל הייב	אבו סייאח	45	
ערב אל סעיידה	אום אל גנס	147	
אולאד עבדול חלים	מנשיה זיבדה	49	
ערב אל סעיידה	זרורה	41	
ערב אל ג'וואמים	כרבת אום אחמד	103	
תושבי צפורי		100	
		757	

השם	מקום	מספר	הצעת ההעברה
<u>דפוריה</u>			
עודף תושבי צפורי		295	בכפר זה היו ביום המסקד 1046 נפשות מאז חזרו ממעצר כ-90 איש ונתוספו גם מספר קטן של נעדרים שחזרו לכפר. מספר התושבים כיום הוא כגבולות 1150 נפש. ביום 1.11.47 נרשמו כמסקד לצרכי אספקת מזונות ע"י ממשלת המנדט בכפר זה, 1566 נפשות. אם כי המוכתר סוידן ש-16 איש (חלק לבדם וחלק עם משפחותיהם) עזבו את הכפר, יש לשכן בכפר זה את יתר התושבים הנוכחים של צפורי.

השם	מקום מושבם	מספר ביום המסקד	מספר נוכחי	הצעת ההעברה
<u>עילבון</u>				
עילבון		102	400	שלושה כפרים אלה היו למעשה כפרים נטושים. אפנים חלק מהתושבים חזר. מספר התושבים הולך וגדל מיום ליום והמצב עכשיו הוא כפי המצוין בצד ימין
ערדיה		61	61	בכפר עילבון היו לפני המלחמה כשבע מאות נפש. מוצע לרכז את התושבים של שלושת הכפרים בעילבון.
כפר עינאן		64	200	

5. יתר הכפרים באזור נצרת.
כפר מנדא!
 בכפר זה היו ביום המסקד 500 נפש, אבל לפי הידיעות האחרונות ישנם היום בכפר כ-1100 נפשות, לכן אין אפשרות להכניס פליטים ממקומות אחרים לכפר זה.

להלן רשימה שמראה את מספר התושבים שנפדו ביום המפקד ביתר הכפרים העיקריים שבאזור נצרת ומספר האנשים שנרשמו באותם הכפרים ביום 1.11.47 לצרכי אספקת מזונות. מרשימה זו נראה שאין מקום להכנסת פליטים נוספים בכפרים אלה.

שם הכפר	מספר התושבים ביום 1.11.47	מספר הפליטים	מספר התושבים ביום המפקד
כפר קנה	1891	295	2339
רינה	1111	800	2095
יפיע	667	392	1575
טורקאן	873	20	1283
איסטאל	1354	60	1259
קאוקב	602		487
עין מאהל	977	30	846
משהר	680	15	823
בעיינה	588		468

נוסף לג"ל ישנם עוד מספר כפרים שיושבים דהיינו

סכנין	נפש	3356
עראבה	"	2192
דיר חנה	"	1059
מוגאר	"	2480
ג'יש	"	900
ריחניה	"	193

אם כי אין לי מספרים רשמיים בנוגע לאוכלוסית הכפרים האלה החקירה העלתה שמספר התושבים הנוכחי בהם הוא גדול מהמספר שלפני המלחמה.

כפרים נוספים

הכפרים הנושאים שבאזור ממסל העמק והגליל המזרחי הם כדלקמן:

1. אזור בית שאן

כפרים אלה נמצאים באזור שהנו ריק	(אל חמידיה	בית שאן
מחושבים ערבים עכשיו ובתוך אזור של	(תל אל שוק	אל סמכיה
ישובים יהודיים צמופים אין כל אפשרות	(סירין	גבול
להושיב או להחזיר פליטים ו/או תושבים	(אל תירה	קפרה
לכפרים אלה בכדי לא להפריע להתפתחות	(אשרפיאת	אל מורסט
ההתיישבות באזור יהודי טהור ובקרבת	(זכעה	קומיה
גבולות שטח המדינה.	(טרוואנה	יובלה
	(קאוקב אל הוזה
	(אל בירה

2. אזור סכנייה

כפרים אלה היו בחלקם הגדול מרכזים חזקים	(נימרין	אל סגרה
לפעולות איבה מגד כוחותינו ונמצאים	(גוקייב	אל סכיכה
באזור שהנו טהור מאוכלוסיה ערבית ובתוך	(נסר אל דין	חדתה
שטח של ישובים יהודיים. נוסף לענין	(מעדר	חיסין
הפסיכולוגי של החזרת אוכלוסיה למרכזי	(סמרה	לוביה
התנגדות לשעבר, אין לי שב כאן ערבים ו/או	(עכדיה	מג'דל
פליטים בכדי לא להפריע להתפתחות ישובים	(סולם	מנסורה
יהודיים באופן סדיר.	(אום גונה	מסחה
	(יקוק	

באזור זה ישנם מספר כפרים מיושבים, כפרים אלה נמצאים בגבול המערבי של האזור והם: טגאר (כפר ברובו דרושי) כפר קסה (כפר צ'רסקי) כפר סבס (כפר מוסלמי קטן) ועילכון (כפר אנוצרי שהיה כמעט כולו נטוש אמנם רב תושביו חזרו). אין כל אפשרות להכניס פליטים לשלשת הכפרים הראשונים גם בגלל חוסר מקום וגם בגלל היות שני הראשונים כפרים לא מוסלמים. אשר לעילכון כפר זה מהווה בעיה מיוחדת במסופלף בה להלן.

3. אזור הגליל המזרחי (כולל את עמק החולה).

כפרים אלה נמצאים בעמק החולה ו/או קרובים לגבולות שטח המדינה ו/או באזורי התישבות יהודית ואין להחזיר אליהם פליטים או ערבים אחרים גם מטעמי בטחון וגם בכדי לא להפריע להתפתחות התישבות באזוריים הנדונים שהם אזורי התישבות צפופה באופן יחסי.	(דמועה	אביל אל קסה
	(קבאעה	סלחה
	(פירים	טרה
	(דהריה	כפר ברעם
	(יאקוק	מלכיה
	(נימרין	קדש
	(קדיטה	דישון
	(מאכוס	עלמא
	(מירון	ראט אל אחטר
	(חונין	סומסך
	(מוגראל כייט	טיטבה
	(ג'אונה	דלטה
	(קברה	עמוקה
	(אל מנסורה	

4. אזור נצרת.

באזור זה ישנם רק 2 כפרים נפושיים לגמרי והם מוג'דל ומעלחל. במקומות אלה אין אפשרות להכניס פליטים או ערבים אחרים גם מטעמי בטחון וגם בגלל היותם קרובים למקומות ישוב יהודיים ולכביש הראשי.

לכפר צפורי שנשארו בו כשמונים נפש בזמן הכבוש חפרו כינתיים למעלה משלש מאות נפשות ומספר האנשים המתגוררים בכפר היום הוא בערך 395. כפר זה הוא אחד המקומות שיש לענותם.

פ ל י ס י ם
=====

5200	בעיר נצרת ישנם פליטים שמספרם הוא 5200 נפש בערך.	1.
1600	בכפרים שבאזור הקרוב לנצרת ישנו מספר נוסף של פליטים בקרוב	2.
	בכבושים של אוקטובר 1948 בגליל המרכזי ישנם פליטים	3.
<u>1150</u>	במספר נוסף של בערך	
7950	בס"ה	
=====		

פליטים אלה מתחלקים כדלקמן:

1. פליטים צירוניים

2600	מחיפה, טבריה, בית שאן, צפת בנצרת העיר
600	בכפרים באזור נצרת
50	ביתר הכפרים
<u>3250</u>	
=====	

2. פליטים כפריים, מכפרים שונים.

2600	בנצרת העיר
1000	בכפרים באזור נצרת
1100	ביתר הכפרים
<u>4700</u>	
=====	

הפליטים בכפרים מחולקים כדלקמן:

340	בכפר סכנין	800	בכפר ריינה
130	פראבה	392	יפיץ
105	דיר חנה	16	טייבה
125	מוגאר	15	משהד
350	גיש	30	עין מאהל
מהכפר הסמוך		295	כפר קנה
כפר בירעם		21	דבוריה
100	חזרו מעבר לגבול	<u>1569</u>	
לפני כשנפוציים.	קייסיה		
<u>1150</u>			

בנוגע לפליטים המתגוררים בכפרים ישנם סיכויים שיוכלו במשך הזמן להקלט בתוך החיים הכלכליים של הכפרים השונים שהם מתגוררים בהם אם כי דבר זה יהיה כרוך בקשיים לא מעטים בזמן הראשון. בענין זה יש לסגל באדמות הנסוגות ולהחכירן לפליטים אלה ולא להדשות את עבודן על ידי בני הכפרים שנשארו במקום ושאינן להם כל זכות בכך. אבל בנוגע לפליטים היושבים בנצרה יש למצוא מתרון לבעיתם על ידי העברתם למקומות אחרים כי נצרה לא תוכל לקלוט אותם לתוך תייה הכלכליים שלה לאחר שחלק ניכר של תושבי נצרה התפרנס מאז ומתמיד מעבודות במוסדות הממשלה וחברות בחיפה ומרכזים אחרים ומקורות אלה נעלמו כחלקם הגדול. בנדון זה ראה את ההצעות שבתזכירי למפקד הממשל הצבאי בשטחים המוחזקים מיום 16.12.46 ודו"ח קצין הסעד והשכלה המצורפת אליו.